

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001704

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-04-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Установи 078/1 від 31 травня 2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дроботько Ірина Дмитрівна

2. Iryna Drobotko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8639-1887

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 37206 Професійна освіта (015 Професійна освіта)

Дата захисту: 15-05-2024

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 001

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 49, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 49, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Тема дисертації:

1. Педагогічні умови підготовки практичних психологів до подолання тривожності в учнів закладів загальної середньої освіти
2. Pedagogical conditions for the training of practical psychologists to overcome anxiety in students of general secondary education institutions

Реферат:

1. У сучасних умовах трансформації суспільства психологічна наука в Україні посідає чільне місце у вирішенні актуальних проблем спілкування, психічного стану і розвитку особистості. Все це вимагає підготовки практичних психологів, здатних на високому рівні виконувати функціональні обов'язки досконало володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, що здобуваються у процесі підготовки у ЗВО. Нормативною основою підготовки практичних психологів є Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національна доктрина розвитку освіти, Стандарт вищої освіти України спеціальності «Психологія», які визначають нові перспективи реалізації особистісно-професійного потенціалу практичних психологів. Однак вивчення досвіду підготовки психологів засвідчив, що нинішня система освіти повною мірою не

забезпечує формування конкурентноспроможної особистості, здатної до практичної діяльності в умовах воєнного стану. Особливості формування готовності психологів до практичної діяльності як результату їх підготовки у ЗВО висвітлено у науковій літературі широким колом дослідників. Серед проблем, які зазнають підлітки на етапі зростання і які потребують вирішення, виокремлюється тривожність, яка може виникати ситуативно або ж надовго закріплюватися як особистісна властивість. Наявність тривожності як стійкого утворення науковці (О.В. Волошок, А.Я. Гринечко, Г.М. Мешко, Т.М. Титаренко та ін.) визначають як свідчення порушень у розвитку, що перешкоджає нормальному становленню особистості, її діяльності та спілкуванню. Тривожні учні часто конфліктують із оточуючими, знаходяться в постійному психічному напруженні. Відповідно до зазначеного практичний психолог, який надає корекційну допомогу, має бути готовим до подолання тривожності у підлітків. Об'єкт дисертаційного дослідження – підготовка практичних психологів до практичної діяльності з учнями ЗЗСО. Предмет дослідження – педагогічні умови підготовки практичних психологів до подолання тривожності у підлітків. Мета дослідження – теоретичне обґрунтування та перевірка ефективності педагогічних умов готовності практичних психологів до подолання тривожності у підлітків. У дисертації проаналізовано теоретико-методичні основи підготовки практичних психологів до подолання тривожності у підлітків; розкрито сутність і зміст базових понять дослідження; розроблено та обґрунтовано педагогічні умови підготовки та готовність практичних психологів до подолання тривожності в учнів підліткового віку; експериментально перевірено ефективність визначених педагогічних умов; укладено методичні рекомендації щодо впровадження педагогічних умов підготовки практичних психологів до подолання тривожності в учнів закладів ЗСО. Наукова новизна і теоретичне значення одержаних результатів полягає у тому, що: вперше розширено теоретичну сутність і зміст базового поняття «готовність практичних психологів до подолання тривожності у підлітків», яке подано як результат підготовки, інтегровану професійно-особистісну характеристику, здатність і спроможність проводити роботу з підлітками, які перебувають у стані тривожності, на основі врахування їхніх індивідуально-психофізичних особливостей. Охарактеризовано компоненти готовності практичних психологів до подолання тривожності (мотиваційний, когнітивний, операційно-діяльнісний), критерії (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, операційно-діяльнісний), показники і рівні (високий, середній, низький); розроблено та теоретично обґрунтовано педагогічні умови, які забезпечують ефективність підготовки практичних психологів до подолання тривожності у підлітків: суб'єкт-суб'єктний підхід до подолання тривожності у підлітків; створення сприятливих умов для підвищення мотивації до оволодіння професійними знаннями і навичками; упровадження активних форм і методів у зміст підготовки практичних психологів до подолання тривожності у підлітків; залучення здобувачів освіти до активної діяльності на основі засвоєння фахових компетентностей на семінарах, тренінгах, практичних заняттях; удосконалено зміст, форми і методи підготовки практичних психологів до подолання тривожності у підлітків, покладених в основу педагогічних умов; подальшого розвитку набули педагогічні умови підготовки практичних психологів до подолання тривожності в учнів ЗЗСО відповідно до нагальних потреб, особливо в період воєнного стану. Практичне значення результатів дослідження полягає у застосуванні його положень, висновків і рекомендацій в освітньому процесі ЗВО, які здійснюють підготовку практичних психологів. Напрацьовані положення щодо методичних основ підготовки майбутніх фахівців до психокорекційної роботи, розроблені та апробовані педагогічні умови їхньої готовності до подолання тривожності у підлітків покладено в основу спецкурсу «Психокорекція тривожності у підлітків». Результати наукової розвідки можуть бути використані у процесі підготовки практичних психологів до роботи з учнями підліткового віку.

2. In the modern conditions of the transformation of society, psychological science in Ukraine occupies a prominent place in solving current problems of education, communication, mental state and personality development. This requires the training of highly qualified psychologists-professionals, capable of performing at a high level the functional duties. The regulatory basis of the professional training of psychologists includes the Laws of Ukraine «On Education», «On Higher Education», the State National the National Doctrine of Educational Development, the Standard of Higher Education of Ukraine in the specialty 053 «Psychology» of the field of knowledge. However, the study of the experience of professional training of psychologists proves that the current

education system does not fully ensure the formation of a competitive personality capable of qualitatively performing various functional duties in practical activities. The peculiarities of the formation of the professional readiness of psychologists for practical activities as a result of their training in institutions of higher education has been covered in the scientific literature by a wide range of researchers. One of the urgent problems faced by adolescents at the stage of their growth and formation and which requires an immediate solution is anxiety which can arise situationally or become firmly established in the form of a personal attribute. The presence of anxiety as a stable entity is defined by the scientists as evidence of developmental disorders, which hinders the normal formation of the personality, its activities and communication. Usually, anxious teenagers are prone to neuroticism and experience many communication difficulties in relationships with other people, in particular with peers. The object of the dissertation research is the professional training of practical psychologists for practical work with students of general secondary education institutions. The subject of the study is the pedagogical conditions for the training of practical psychologists to overcome anxiety in adolescents. The purpose of the study is the theoretical substantiation and verification of the effectiveness of pedagogical conditions of the readiness of practical psychologists to overcome anxiety in adolescents. The scientific novelty and theoretical significance of the obtained results lies in the fact that the theoretical essence and content of the basic concept «readiness of practical psychologists to overcome anxiety in adolescents» has been expanded for the first time. This concept is interpreted here as a certain result of training, an integrated professional and personal characteristic, the capacity and ability to organize and to work with adolescents in a state of anxiety based on taking into account their individual and psychophysical characteristics. The work characterizes the components of practical psychologists readiness to overcome anxiety in children (motivational, cognitive, operational-activity), as well as criteria (motivational-value, cognitive-processual, operational-activity), indicators and levels (high, medium, low). It shows the developed and theoretically substantiated pedagogical conditions that ensure the effectiveness of training of practical psychologists to overcome anxiety in adolescents: a subject-subject approach in training future specialists to overcome anxiety in adolescents; creation of favorable conditions for increasing their motivation to acquire professional knowledge and skills; introduction of active forms and methods into the content of training of practical psychologists to overcome anxiety in teenagers; involvement of students in active activities based on the acquisition of professional competences at practical seminars, trainings, practical classes, etc. The research presents the improved content, forms and methods of training of practical psychologists to overcome anxiety among teenagers. It also shows the further development of pedagogical conditions for training of future specialists for practical activities with students in accordance with urgent needs and social challenges. The practical significance of the obtained research results lies in the possibility of applying its provisions, conclusions and recommendations in the educational process of institutions of higher education that provide professional training of practical psychologists. The formulated regulations on the methodological foundations of future specialists training for psychocorrective work with students as well as the developed and tested pedagogical conditions for the training of practical psychologists to overcome anxiety in adolescents serve as the basis for the development of the special course "Psychocorrection of anxiety in adolescents». The achieved results of scientific research can be used in the process of training of practical psychologists to work with adolescent students.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Дроботько І. Д. Педагогічні умови підготовки практичних психологів в умовах євроінтеграції. Педагогічний процес: теорія і практика: науковий журнал. 2019. № 3 – 4 (66 – 67). С. 103 – 110
- Дроботько І. Д. Особливості особистісної психокорекції практичних психологів у процесі підготовки до роботи з тривожними підлітками. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2022. № 3. С. 78 – 83
- Дроботько І.Д., Мартиненко С.М. Діагностичні методики визначення готовності практичних психологів до психокорекційної роботи з подолання тривожності у підлітків. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2022. № 3. С. 108 – 112

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: «Теоретичні та прикладні аспекти перекладу, світової літератури, психології та педагогіки в контексті міжкультурної та міжмовної комунікації» (державний реєстраційний номер 0119 U102019)

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мартиненко Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Martynenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 49, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сергеєнкова Оксана Павлівна
2. Oksana P. Serheienkova

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Брюховецька Олександра Вікторівна

2. Oleksandra V. Brukhovetska

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4884-2878

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, буд. 52-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мешко Галина Михайлівна

2. Halyna M. Meshko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борейчук Ірина Олегівна
2. Iryna O. Boreichuk

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9205-5655

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 49, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Спицька Ліана Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Спицька Ліана Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мохнатюк Ігор Олексійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна